

Inspiratie voor een geactualiseerde agenda voor de toekomst van jeugdwerk

**Scherm zonder grenzen?
4 basisprincipes voor online jeugdwerkmomenten**

Alistair Hunter

DE AMBRASSADE
bureau voor jonge zaken

Inhoud

Inleiding	3
Relaties in een digitale wereld	3
1. Aanwezigheid	3
2. Gelijkwaardigheid	3
3. Autonomie	3
4. Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid	4
Supersnelwegen voor empathische interactie	4
Synchronische handelingen	4
Asynchronische handelingen	5

Inleiding

Dit artikel komt voort uit de inspiratiedag #Jeugdwerkwerkt, dat doorging op donderdag 21 mei 2021. Tien sprekers legden nieuwe vraagstukken voor aan jeugdwerkers en de jeugdwerksector. We blikten terug op hoe het jeugdwerk creatieve oplossingen vond om met een crisis om te gaan, maar keken vooral vooruit naar de kansen voor de toekomst. **Alistair** was één van de sprekers op de inspiratiedag. We vroegen hem, net zoals de andere sprekers op de inspiratiedag, zijn vraagstuk in een artikel te gieten. We bundelen deze artikels op ambrassade.be/nl/jeugdwerkwerkt2023. De artikels geven voeding om onze ‘agenda voor de toekomst van het jeugdwerk’ te actualiseren. Lees er meer over op [de website van De Ambrassade](#).

Alistair Hunter werkt voor [Youhtlink Scotland](#) waar digitaal jeugdwerk beter maken zijn doel is. Met de coronacrisis schoot de interesse in digitaal jeugdwerk de hoogte in. We leren van hem enkele basisprincipes om toe te passen in online jeugdwerkmomenten.

Relaties in een digitale wereld

Jeugdwerk draait om relaties. De relatie die we als jeugdwerker opbouwen met de jongere of een groep van jongeren maakt het jeugdwerk waardevol voor zowel de jeugdwerker als de deelnemer. We voelen ons beide gewaardeerd en zelfzeker dankzij fijne, empathische interacties. Wanneer we in het jeugdwerk elkaar behandelen als een gelijke, met respect en waardering, dan voelen we ons ook sneller betrokken, zelfzeker en comfortabel genoeg om een empathische relatie aan te gaan. Dankzij die relaties voelen we ons goed in ons vel waardoor we ons gemakkelijker openstellen voor de ander.

De uitdaging is dit soort relaties, die de kern vormen voor waardevol jeugdwerk, ook aan te gaan in de virtuele wereld. Om van online jeugdwerkmomenten een succes te maken, moeten we er dus voor zorgen dat we een digitale ruimte creëren waarin we jongeren faciliteren om sociale connecties op te bouwen. Om dat waar te maken, zijn er enkele **basisprincipes** te respecteren:

1. Aanwezigheid

Wees aanwezig met je **zintuigen**: hoor, ruik, zie en voel samen hetzelfde. Neem bv. samen een warme koffie of deel een herinnering van een beleefde ervaring samen. Het is belangrijk connectie te maken ook al ben je niet fysiek bijeen. Er moet namelijk vertrouwen zijn om iemand in onze fysieke ruimte toe te laten, doorheen de camera.

2. Gelijkwaardigheid

We zijn allen gelijk in de online ruimte. Niemand staat boven de ander, er mag geen wij-zij gecreëerd worden tussen de jeugdwerkers en de jongeren. We moeten ‘**radicale transparantie**’ toepassen om die gelijkheid over te brengen. Dat doe je door altijd open en eerlijk te zijn. Zeg de waarheid, ook al voel je je een dagje minder goed. Het moet niet altijd extra vrolijk zijn omdat we voor een camera zitten. Toon hoe je je echt voelt.

Gelijkwaardigheid toon je eveneens door **de controle over te dragen** en niet constant zelf de touwtjes in handen te hebben. Je kan bv. vragen: “Hey, wie kan me helpen met uit te leggen wat we vandaag gaan doen?” of “Kan iemand zijn scherm delen?” Maar je laat best ook ruimte voor spontane reacties. We willen absoluut een situatie vermijden waar iedereen zit en zwijgt. Het is

belangrijk dat iedereen zich als een gelijke voelt en dus evenveel recht heeft om het woord te nemen.

3. Autonomie

Geef eigenaarschap aan de jongeren. Zij kiezen wat ze wel en niet willen doen. Als jeugdwerker zorg je voor de start en daarna gaan we met z'n allen vooruit. Op een nog niet door jou uitgestippelde manier, via de keuzes die de deelnemers zelf maken. Om het principe van autonomie te respecteren, is het belangrijk dat iedereen zich comfortabel genoeg voelt om interactie te laten plaatsvinden en beslissingen voor te stellen.

4. Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

Participatie is hier de sleutel tot succes. Leg het initiatief bij alle aanwezigen. Hoe meer **co-creatie** en mede-eigenaarschap (zelf voorstellen doen, zelf beslissingen en keuzes maken, zelf de weg bepalen die we bewandelen ...), hoe verantwoordelijker iedereen zich voelt om de activiteit te doen slagen.

Bij het toepassen van deze principes, zal je zien dat online jeugdwerk plots veel menselijker en een 'dichter-bij-elkaar'-verhaal wordt. Sociale interactie vormt het doel op zich om eender welke activiteit goed te laten aflopen. Het draait namelijk om het gevoel dat alle aanwezigen overhouden na elkaar digitaal te hebben ontmoet. Net zoals bij een fysieke bezigheid, is de voldoening tijdens en na elkaar gezien en gehoord te hebben datgene dat blijft. De sociale verbondenheid die gecreëerd is geweest en die een impact nalaat, maakt de deelname aan jeugdwerk waardevol. Aanwezigen voelen zich zelfzeker en betrokken.

Supersnelwegen voor empathische interactie

In mijn ervaring gemerkt zijn er enkele concrete activiteiten en werkmethodes die sneller leiden tot het uitbouwen van deze sociale, empathische verbondenheid. Ik maak een onderscheid tussen twee types handelingen.

Synchronische handelingen

Synchroon zaken doen in groep, dat is bv. samen zingen, klappen, drinken, eten, een verhaal delen over een moment dat alle aanwezigen beleefd hebben, enz. Samen, tegelijk hetzelfde doen zorgt er namelijk voor dat er sneller een verbondenheid wordt gecreëerd. Net zoals bij fysieke bijeenkomsten, is samen hetzelfde beleven een instant factor om een relatie aan te gaan.

- › 'Hoe heb jij dat aanvoeld?' of 'Hoe doe je dat?' zijn goede vragen voor deelnemers. Ga in op de gevoelens van de aanwezigen bij de synchrone activiteit.
- › Iedereen vindt het fijn om over zichzelf te praten. Een simpele ijsbreker aan de start van je activiteit waarbij je synchroon aan de slag gaat, of de aanwezigen laten vertellen hoe ze zich voelen of wat ze beleefd hebben, dat creëert sneller een niveau van vertrouwen.
- › Hou de inhoud altijd helder, eenvoudig en boeiend. Idealiter doen jullie elke 7 minuten iets anders, zo blijft iedereen wakker en betrokken. Bouw in die 7 minuten op naar een moment van voldoening: het gevoel van "Yes, we hebben dit nu samen doen slagen, op naar het volgende".

Asynchrone handelingen

Ook handelingen die deelnemers niet tegelijk doen, dragen bij aan het opbouwen van verbondenheid. Denk aan versturen van webpagina's of een link naar een filmpje, ter voorbereiding van je digitale bijeenkomst. Het grote voordeel hiervan is de flexibiliteit: de aanwezigen kiezen zelf op welke manier ze deze activiteit doen en aan de slag gaan met de tekst, het filmpje, podcast, evaluatieformulier ... Deelnemers plannen ook zelf in wanneer het hen uitkomt. Maar uiteindelijk hebben alle aanwezigen wel dezelfde activiteit gedaan en kunnen ze bij een volgende bijeenkomst delen wat ze ervan vonden. Die ruimte voor empathie zorgt voor sociale verbondenheid. Werk met deze asynchrone handelingen, ook die zijn een oprit voor een 'snelweg'.

Online jeugdwerk kan dus, met impact en succes. Maar er zijn andere vuistregels om op te letten dan bij een activiteit waarbij je geen scherm nodig hebt.

Meer lezen over digitaal jeugdwerk?

- › In [dit artikel](#) halen enkele experts van Vlaamse jeugdwerkorganisaties veelgehoorde vooroordelen onderuit.
- › Bezoek digitalyouthwork.scot, de website die Youthlink ontwikkelde met partners om digitaal jeugdwerk te ondersteunen.